

FOLKEKIRKENS GRØNNE OMSTILLING

Jesper Rønn Kristiansen, projektleder Folkekirken's Grønne Omstilling

Inspirationskonference den 16. maj 2022

Baggrund

Januar 2020:

B 79 Beslutningsforslag om krav om økologisk drift og urørt skov på folkekirkens arealer

Januar 2022: Folkekirkens Grønne Omstilling

December 2020

Biskopperne, Kirkeministeriet, Provsteforeningen og Landsforeningen af Menighedsråd nedsætter arbejdsgruppe

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Projektgruppen i Folkekirkenes Grønne Omstilling

Jesper Rønn Kristiansen

- Forstkandidat
- Erfaren projektleder

Jonatan Haslund-Gjerrild

- Designingeniør
- Tidl. projektkoordinator i Grøn Kirke

Lærke M.K. Futtrup

- Bachelor i sociologi
- Kandidat i miljø- og konfliktanalyse

Lene M. Krabbesmark

- Stiftskontorchef i Lolland-Falsters Stift
- Programleder for FGO

Tove Stausholm Krogsgaard fra 1/6

FOLKEKIRKENES
GRØNNE OMSTILLING

Styregruppen for Folkekirkenes Grønne Omstilling

Fra bispekollegiet: Peter Fischer-Møller (formand)

Fra Provsteforeningen: Esben Thusgård

Fra Landsforeningen af Menighedsråd: Margrethe Winther-Nielsen

Fra Kirkeministeriet: Klaus Kerrn-Jespersen

Dertil udpeges 1-2 læge medlemmer, gerne med ekspertviden

Jens Krogh, økologisk landmand fra 24/6

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Hvorfor skal folkekirken prioritere en grøn omstilling?

- Folkekirken er Danmarks største civilsamfundsorganisation
- Folkekirken er Danmarks tredje største jordbesidder
- Folkekirken råder over bygninger i hele landet

Hvordan skal folkekirken prioritere en grøn omstilling?

- Værdier
- Vaner
- Interesser
- Økonomi
- CO₂-udledning

Projektets fem arbejdsfelter

Målsætning for kirkens jorder

Klima- og miljøeffekterne af folkekirkens jorder skal forbedres

- Landbrugsjord omlægges til mere klima- og miljøvenlig arealanvendelse
- Natur og biodiversitet skal fremmes
- Hindringer for at ændre anvendelsen af jorderne skal fjernes

Foto: Ard Jongsma

Jordvarmeanlægget i Hjadstrup præstegård

Målsætning for energiforbrug

CO₂-udledningen fra bygninger skal reduceres

- Energiforbrug skal gennemgås
- Energiforbedrende indsatser skal prioriteres
- Nyanskaffelser skal være miljø- og energirigtige

Affaldssortering på Løsning kirkegård

Målsætning for affald

Klima- og miljøeffekterne af folkekirkens affald skal forbedres

- Affald skal kildesorteres og genanvendes
- Genanvendelse skal være på niveau med husholdninger
- Affald skal genanvendes lokalt

Målsætning for indkøb og transport

Klima- og miljøeffekterne af
ved indkøb og transport
skal forbedres

- Indkøb skal være så miljørigtigt som muligt
- Varetransport skal være så miljørigtigt som muligt
- Persontransport skal være så miljørigtigt som muligt

Målsætning for inspiration og samskabelse

Folkekirken arbejder med den grønne omstilling skal inspirere det omgivende samfund

- Ansatte og frivillige er ambassadører for grøn omstilling i lokalsamfundene
- Folkekirken er en aktiv stemme i debatter
- Folkekirken samskaber med andre aktører om konkrete tiltag

Arbejdsplanen for projektet Folkekirkenes Grønne Omstilling

Fase 1 (2022): Kortlægning og strategi

Fase 2 (2023): Handleplan og metodeudvikling

Fase 3 (2024): Implementering og måling

Fase 4 (2025): Evaluering og dokumentation

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

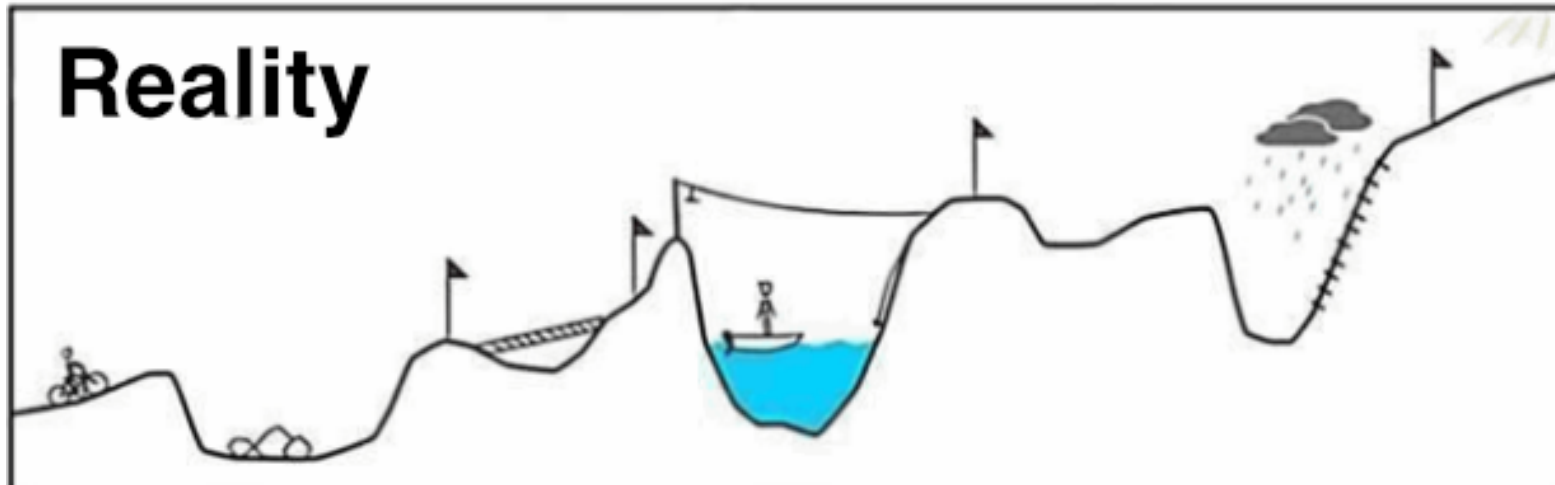

Projektarbejde og grøn omstilling i teori og praksis

Your plan

Reality

Hvor kan vi starte?

CO₂-reduktion og biodiversitets-forøgelse

- CO₂ afgørende for liv – i balance ok, i overskud drivhuseffekt..

- Miljøvenlig arealanvendelse, landbrug, skov, natur, solceller etc.
- Opvarmingskilder i bygninger
- Maskiner, indkøb, transport etc.

- Biodiversitet = forskelligartet liv. Afgørende for alle naturlige processer

- Grønne arealer/hjørner, kirkegårde, jorde etc.
- Vild med vilje etc.

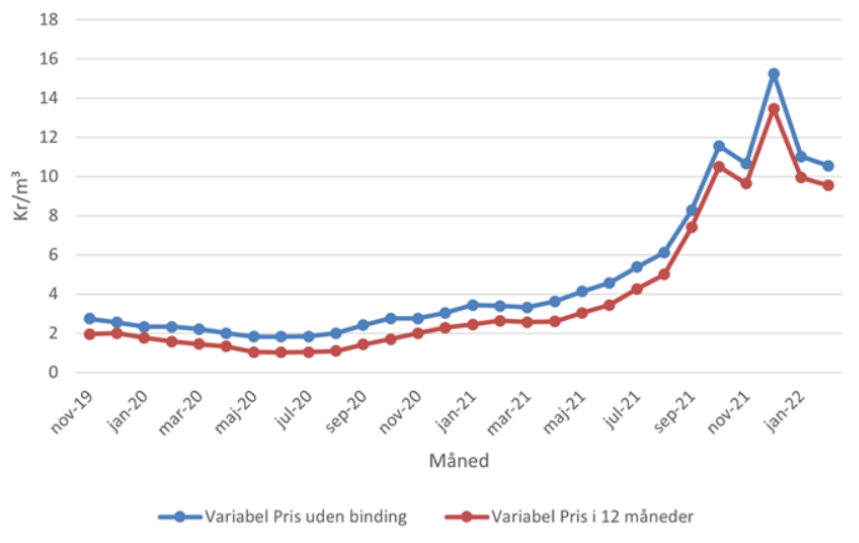
Mange bække små..

- Alle vores valg har en pris, økonomisk og miljømæssigt. Man skal træffe et aktivt valg, på det bedst oplyste grundlag.
- Nogle initiativer kan opstartes allerede i morgen. Andre kræver lidt mere planlægning. Det er op til hver enkelt at vurdere hvordan og hvor hurtigt man går i en mere bæredygtig regning. Bare man går fremad. Det skylder vi vores børn, børnebørn og efterfølgende generationer.

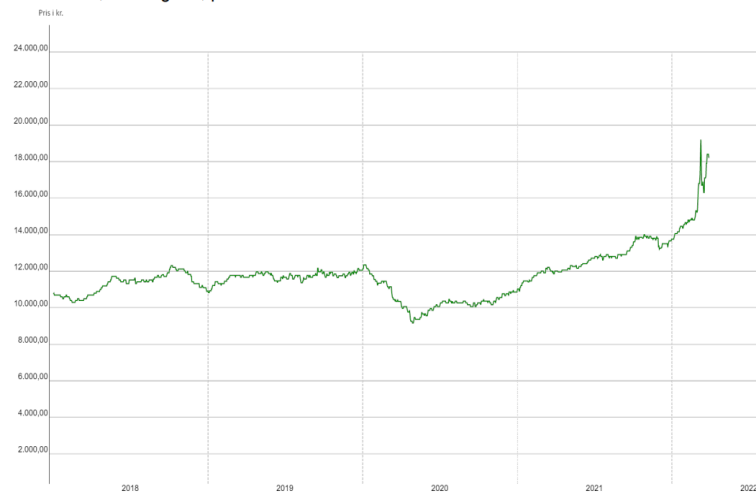
Prisudvikling, forsyningsikkerhed og grøn omstilling

Naturgas

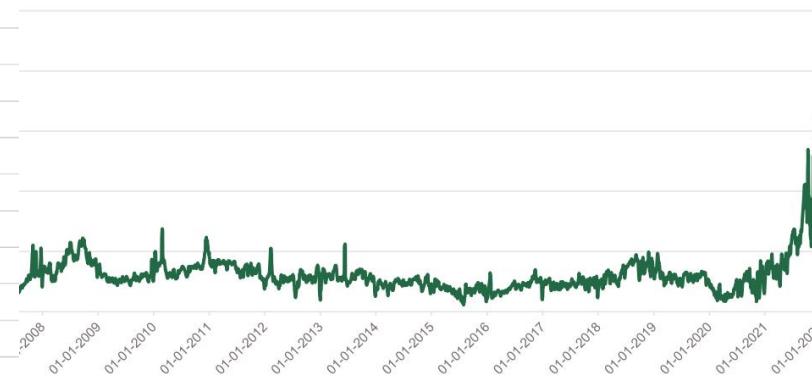
Fyringsolie

2018 - 2022
inkl. moms, inkl. afgifter, pr. 1.000 liter

EI

Elpris i Danmark siden 2001

Kilde: OK og Dansk Energi 290322

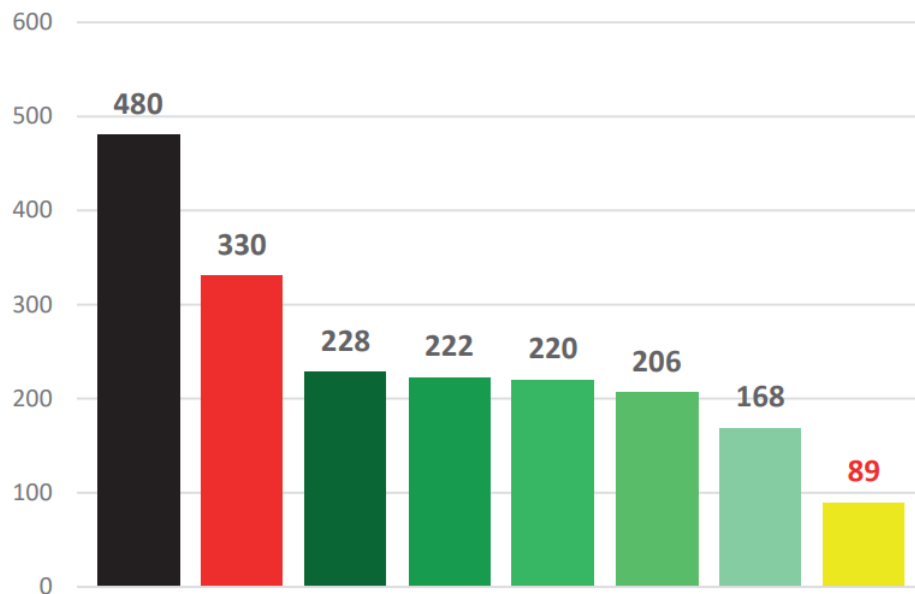
FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Opvarmning, Kr. & CO₂ i kirken?

- Oliefyr/naturgas → varmepumpe CO₂ reduktion ca. 81-86%
- Eksempler fra Bogense provsti:

Reduktion af CO₂-udledning fra bygninger

■ Før energiforbedringer i 2013

■ Nuværende værdi

■ Efter udfasning af olie- og gasfyr i kirkerne

■ Efter 10 % besparelser på elforbrug

■ Efter energirenovering til energimærke D

■ Efter energirenovering til energimærke C

■ Efter udfasning af alle gasfyr i præstegårdene

■ Hvis der blev opsat solcellepark på 2 ha

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Kilde: Energitjenesten, Niras/OK 290322

Grøn omstilling i folkekirken

Læs om baggrunden for projektet Folkekirkens Grønne Omstilling.

Hvem og hvor?

Bag Folkekirkens Grønne Omstilling står en styregruppe med repræsentanter fra hele folkekirken og en kompetent projektgruppe.

Inspiration

Hvordan griber andre i kirkelivet den grønne omstilling an? Bliv inspireret til selv at komme med på den grønne bølge.

Kortlægning

Man må vide, hvor man starter ud, for at kunne finde ud af, hvor langt man er kommet.

Nyhedsbreve

Tilmeld dig nyhedsbrevet og find tidligere udsendte nyhedsbreve.

Kontakt

Find kontaktoplysninger på medarbejderne i Folkekirkens Grønne Omstilling.

Kontakt:

FGO@km.dk

Tlf. 5485 0211

www.folkekirkensgrønneomstilling.dk

Kontakt

Find kontaktoplysninger på medarbejderne i Folkekirkens Grønne Omstilling.

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING

Tak!

FOLKEKIRKENS
GRØNNE OMSTILLING